

Poština plačana v gotovini.

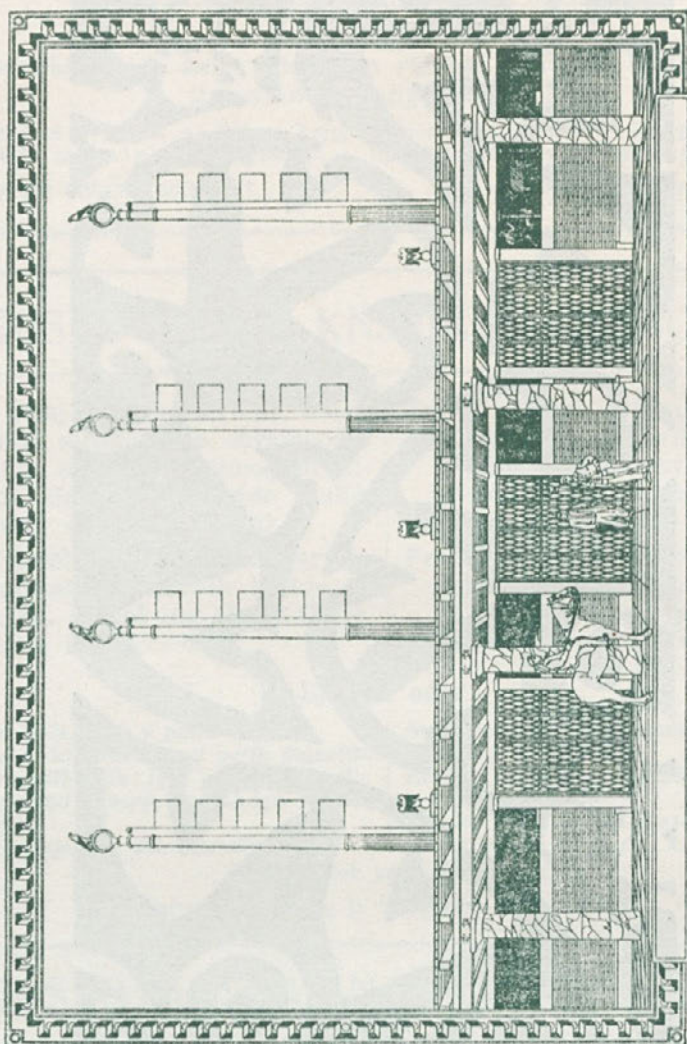

MLADOST

1927

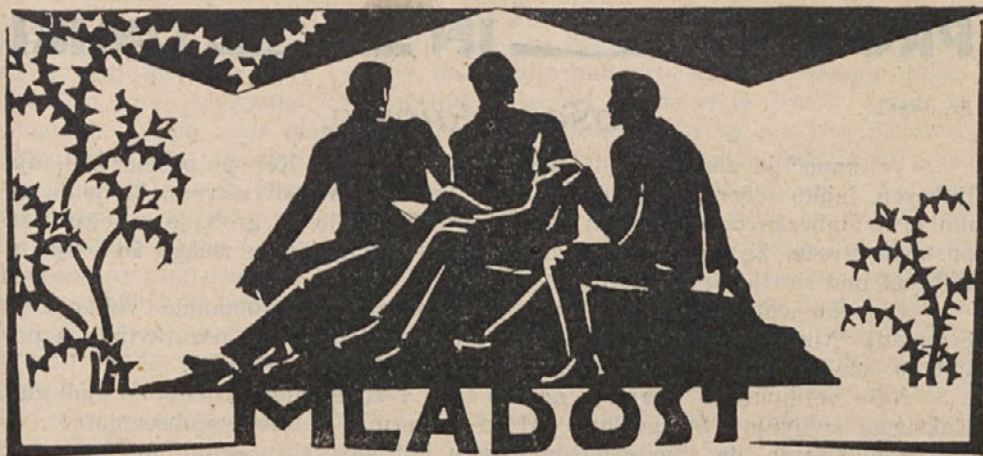
Št. 4

PORTAL ORLOVSKEGA STADIONA

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadrage). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“. Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30— letno; posamezna številka Din 2'50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

Orlovska podzveza bratom Orlom za Veliko noč I. 1927.

Ko se prebuja vesoljna narava, ko se vse pomlaja, ko se vse odeva v lepo zeleno barvo upanja, ta čas praznujemo tudi najveličastnejši cerkveni praznik, Vstajenje, praznik zmage pravice nad krivico, resnice nad lažjo. V družinah in med sorodniki ter prijatelji imamo lepo navado, da se za ta praznik obdarujemo s piruhi. Tudi naša velika orlovska družina se hoče držati te lepe navade in je letos pripravila za Veliko noč svojim članom pihu. Niso sicer ti piruhi lepo pisana jajca, ne lepa sveža jabolka, ali zlatorumene pomaranče, vendar so tudi piruhi, ki imajo svoj velik pomen za posameznika, kakor za celo organizacijo in so dokaz medsebojne ljubezni, ki nas veže.

V pridnem a trudapolnem delu zimskih mesecev ste po navodilih Zveze telovadili v telocadnicah in urili svoje mlade sile. Tako so sedaj v zeleni in cvetoči pomladi te sile prožne in pripravljene za nastop, za zmage.

Pod vodstvom svojih duševnih voditeljev ste pa tudi urili duha. Študirali ste letos delovni program krščanskega socializma. Mnogo temeljitega znanja ste si pridobili. To znanje je tem več vredno, ker se danes vsepovsod govori o socialnem zlu, se vsepovsod zabavlja čez gnili družabni red, a dela za zboljšanje ne vidimo in ljudje tavajo brez ciljev in brez pota. Vi pa ste spoznali pravo pot in jasno vidite cilje. Vam je dano, česar drugi nimajo.

V zimskih mesecih dela in priprav so mnogi izmed vas obiskovali tečaje za Mladce, to veselo upanje naše lepše bodočnosti. Na teh tečajih ste si pridobili sposobnosti za vodstvo mlajših bratcev. Tu se vam je odprl nov lep delokrog neke v prosep organizacije, ampak še bolj v prosep onega doslej najbolj zapuščenega dela naše mladine. Od tega, kako boste ta lep pih obrnili v prid te mladine, je odvisen naš napredek.

Ko vam izročamo te velikonočne pihu se vam tudi zahvaljujemo za vašo zvestobo do organizacije, za vse delo in trud in žrtve, ki ste jih pri tem imeli. Sedaj pa gremo na dan. Sedaj je praznik Vstajenja. Pokažimo, da vstajamo tudi mi Orli v siju mladosti in mladih moči. Bodri pa naj nas velika resnica, ki se te dni glasi:

Kristus je vstal!

Br. Janez:

Naše vstajenje.

Velikanoč je zmagoslavje življenja nad smrtjo. Ker je počelo življenja ljubezen, lahko rečemo zato tudi, zmaga ljubezni nad sovraštvom. Življenje ne umrje in ljubezen je večna. Naj so tudi zavalili skalo na grob, jo zapečatili in postavili stražo. Že zori zarja dne, ki prinese vstajenje in zmago življenja in ljubezni nad smrtjo in sovraštvom!

Globoko čuteča ruska duša je na poseben način doumela velikonočni evangelij. Njim je praznik ljubezni. Velikonočno jutro se pozdravljajo s poljubom, znamenjem velike in prisrčne ljubezni. Gospod je vstal!

Naše velikonočno vstajenje naj bo tudi v znamenju življenja in ljubezni. Kakšnega življenja? Zmagoslavnega! In ljubezni? Velike, vseobsegajoče!

Povdarjanje, da smo drugega nazora kot naši nasprotniki, ne more več biti učinkovito. Tudi premalo pove. Mi od tega nimamo nič in nasprotnik je samo izzivan. Proti vsaki teoriji se mora razvijati druga, privlačna in celo podprta z dokazi. Kako da ne? Ko ne bi skušali! — Svetlu je treba pokazati več. Opozoriti ga je treba z vsem povdarkom na bistvo naše ločine, v katerem korenini sploh naša smisel: *n a š e ž i v l j e n j e*, ki je svojevrstno življenje otrok božjih. Nikdo, ki je iz naših vrst, naj ne bo zadovoljen, da ga loči od nasprotnika krog, organizacija, družba. To je zunanost in premalo. Ločiti ga mora življenje, ki mora biti drugačno, boljše kot onih, ki stoje onstran! — Ali je temu tako? Smo res celi krščanski vitezi v življenju, besedi in delu? Ako nismo, nimamo pravice do obstanka.

Z oživotvorjenim krščanstvom stojimo in pademo. Brez tega bi postali navadna sportna organizacija povrh še z očitkom, da smo revnega prepričanja in šibke pameti, ker gremo tako nesmotreno za svojim ciljem. Sebi, kakor tudi sicer vsej naši javnosti, kolikor je nam sledi, je treba, da mesto raznih »načelnih stališč« vtisnemo čim globlji izraz krščanskega življenja, prežetega iskrene, resnične ljubezni.

Ost našega boja naj bo vselej obrnjena proti — nam samim! V globino naših duš naj predre. Izžge naj vse gnjilo polovičarstvo. Da bo prostor za nov temelj, ki naj nosi veličastno, neporušno stavbo človeške osebnosti, kateri bo ime: Jaz. O nasprotniku ne toliko govoriti, kakor graditi in spopolnjevati sebe.

Besed se ljudje naveličajo. Ne vžigajo več. Preveč je tega, pravijo, da bi bilo vse res. Idej in struj je taka izbira, da tudi najmikavnejša izgubi privlačnost. Ganejo pa še vedno dejstva, a nič bolj, kot dejstvo osebne dovršenosti. Kjer so pokaže, se je oklene tisoč rok kot rešilne skale. Ne mislimo, da so nam nasprotni za take reči slepi. Idealnejšim med njimi lebdi cilj vzor-človeka prav tako pred očmi kot nam. Nezavestno in po drugih potih ga iščejo. In če ga zazro pri nas . . . in ga odkrijejo postoterjenega in potisočerjenega, ali ne bo zabrnela najgloblja struna v njihovem srcu, ki bo vzbudila še neopredeljeno, iskajoče čustvo tistega vekovečnega svetega kopnenja po čednosti, ki ga neskvarjena duša nikoli več ne zameni za cenene užitke, če ga je le enkrat okusila in spoznala. Viteštvo in značajnost vedno napravlja vtis — in naj bo pri komurkoli. Ne, vseh ne bomo nikoli pridobili. Ne mislim tega. Povsod in vedno se najdejo žolčljive in opelinjene duše, zoperniki resnice in sovražniki luči, naduteži in tepci, katerim je čednostno življenje vsak dan nov očitek in ga zato morajo sovražiti. — A mnogo, mnogo jih je, ki morajo še biti naši, da bo orlovstvo kvas vsemu narodu. Dobra stvar, ki jo vsi vnelo zagovarjamo, ima to slabo stran, da ima nekak odbijajoč izraz, da se zdi težko dostopna in skoroda neizvedljiva. Zahteva po fantovskem viteštvu se zdi skoraj kruta. Preveč, preveč je žrtev . . .!

A jaz si upam trditi in z vso resnostjo zagovarjam, da tako življenje ni težje kot življenje »otrok sveta«. Morda se bo komu zazdelo, da pretiravam, ali da življenje poznam le po vrhu. A tako trdijo tudi tisti, ki se v življenju dobro spoznajo, ki so čednostno življenje tudi dolgo let živeli, ne le drugim kazali in oznanjali. Če pa imaš prijatelja, enega »od onstran«, in bo res tvoj prijatelj, potem boš dobil vpogled v njegovo dušo. Tehtal boš njegova početja in dela, meril nemir sreča in razravnost, zagrenjeno sedanost in strah pred temno bodočnostjo — in boš vse to primerjal z lastnim življenjem, tedaj boš verjel, da si srečnejši. Morda boš celo doživel, da se ti bo ob težki uri vrgel na prsi, se razjokal na tvoji rami in ti priznal vso svojo bol. Če kedaj, boš tedaj spoznal: moje življenje je lepše in — lažje. Si brez dvoma tudi v boljši družbi, kar je mnogo! Breme, kajpada, ostane življenje slej ko prej — Kristus sam rabi to primerjo, a ta jarem je brez dvoma mnogo lažji kot oni, pod katerim ječe posvetnjaki. Tudi to ti bodo potrdili tisti, ki so že bili vpreženi v službo »sveta«. Gotovo pa ne boš našel nikdar človeka, ki bi ob sklepnem računu obžaloval, da ni hodil ono drugo pot. Nasprotno, veliko jih zapušča tisto »drugo« pot, ker so si življenje na njej vseeno predstavljali nekoliko zabavnejše in če ne prej, na koncu velika večina priznava, da je bilo vendarle vse skupaj prazno in nečimurno.

Res pa je, da si »otroci sveta« znajo ohraniti videz poštenosti pred nami. Vrzi površen pogled v življenje in tudi ti boš te misli. Okretni so, gibčni in iznajdljivi. Poznajo svet, njihov element je, zato ga znajo vladati. To je imel menda pred očmi Gospod, ko je dejal, da so otroci sveta modrejši od otrok luči. V svojih vrstah imajo sposobne in brihtne ljudi, ki vedo, kaj hočejo. Ne plaše se niti žrtev, da bi dosegli, kar tako žele: zbrisati nas s sveta in nas zrušiti v grobe. Često triumfirajo nad nami. Konec jih je — mrtvi so!, veselo oznanjajo. Ze vale kamen na grob in pečatijo... A ni se še vstalil v srcu čut pomirjenja, ko stojimo zopet pred njimi, nezmagani, sveži, borbeni...

Kje je skrivnost našega končnega uspeha in njihovega končnega neuspeha?

Ne da bi posebej povdarjal, da nam je odločeno, da delimo usodo pokopane in vstalega Gospoda — mislim, da je vzrok temu zagonetnemu pojavu iskati še v sledečem: Življenje krščanskega človeka predstavlja nekaj pozitivnega in stvarjajočega, neko neminljivo vrednoto, prekaljeno v ljubezni, ki v svojih nasledkih in sadovih živi dalje kot neminljiva last drugih, naj se človeka kot csebo tudi tisočkrat stre in uniči. Prištejmo k temu še drugo, nič manj znano dejstvo, da se srca neopredeljenih in iskajočih vedno nagibajo tja, kjer slutijo močno vero, bodro zaupanje in kjer upajo, da jih obsije tudi žarek ljubezni. Množice — ki pred silnimi trepetajo — čustvujejo vedno s tistimi, ki so krotkega, čeprav preprostega srca. Zato je krotkim obljubljeno, da bodo zemljo posedli! —

V tem je ključ našega končnega uspeha in obenem razlaga, zakaj nasprotnik kljub orjaškemu naporom, bogatim sredstvom, v katerih ni izbirčen, duhoviti iznajdljivosti, oblasti in moči — končno vendarle žanje neuspeh — in sicer doživi poraz že tu na zemlji, če ima proti sebi le prave bojevnike.

Bratje, glejte, to je naša velikonočna vera: misel, ki ji služimo je nepremagljiva. Čim bolj bo naše življenje z njo v soglasju, tem plodnejše bo, tem pogosteje velikonočna jutra bomo doživljali. Trditev, da je idealizem nezdružljiv z življenjem je nemara ena najusodnejših zablod poplitive mladine, ki si ni upala tako živeti, kakor so zahtevala načela in si je s tem nazore prikrojila po svojem življenju. Mi verujemo v ideale, verujemo v resnico! Ta vera nas dela radostne in smeje borce vse do dne, da uresničimo veliko nalogo, nam odločeno od zgodovine:

Preroditi narod in mu pripraviti veliko vstajenje!

Moja brda.

*Jaz pojdem v Brda sejat in žet
v pomladnem jutru, ko solnce sije
in vriskal in pel bom glasno,
da se bo razleglo v dno Furlanije.*

*Joj, kako so Brda s cvetjem nadahnjena,
vsa bela in rdeča v zarji jutranji,
škrjančeva pesem se iz njih dviga
in koloni pojo v pomladni sanji.*

*Pa se je ondan ustavil kolon pri nas,
s težko roko pokazal čez ravan:
Kako se je razbohotila pomlad,
a kje je še velikonočni dan! — — —*

Suh list.

Zgodba fanta

5. Boj.

Peter sicer ni bil slab fant. Bil pa je eden tistih, ki jih je mnogo in mnogo po naših vaseh: rasel je tik življenja in ne v njem, rasel v mlakužah in med plevelom, a se tega ni zavedal. Lovil se je za bilkami, kakor se lovijo vsi mladi ljudje, ki zaidejo na cesto, pa nimajo nikogar, da bi jim pokazal za cilj točko, ki bi jim svetila in jih vabila za seboj.

Iz navade se je držal družbe, kamor ga je zavedlo življenje in so ga potegnili ljudje. V tej družbi, ki je bila pivska in kvantarska, se mu je godilo, da sam ni vedel kako. Tudi ne, da se mu je v pitju in kvantarskih pesmih značaj topil v ničvrednost.

Po prepitih in prečutih nočeh je včasih globoko in trudno začutil, kako je zanič in slaboten napram sebi. Kako ostuden in ničvreden se mora zdeti ljudem! Iz spomina si je v domišljiji slikal svojo lastno osebo in jo gledal in videl pred seboj z vso sramoto pijanih korakov in nevede izgovorjenih besed. Vsega se pa še spomniti ni mogel in tisto mu je v takih trenutkih tudi najbolj tlačilo dušo. Bili so to trenutki kesanja in samoočitanja, ko je sam vase govoril trpko in tožno: Ali sem res tak...!? Ali sem res...? — Kakor neslišen klic po boljšem življenju so bile te misli in želje.

In vendar se ni premagal. Kar ni mogel postaviti meje svojim vabečim opojam, ki so vstajale nekje iz daljave iz neskončne globine. To je bila slaba stran njegovega značaja. Moči in trdne volje ni imel. — Ni se zavedal, kako nevzdržno hiti navzdol, kako že pada, pada... Pahnilo ga je s tako silo v vrtinec človeških slasti, da je bil vsak odpor skoro zaman. Vsaj njemu se je tako zdelo. Takrat je izginila tudi namišljena sramota in vse lepe besede s kesanjem vred so mu šle v pozabnost; pred seboj je videl le tisto, kar mu je pozneje bilo komaj senca svoje lastne osebe. In tedaj je zopet poiskal vina, da bi se ga navžil do sitega in čez, da bi pel nevedne pesmi in iz vina rojene kvante. Ko ga je potem pijanost pustila, je zopet videl isto, kakor že tolikokrat: sliko samega sebe s pijanimi koraki in ostudnimi besedami. In je zopet trpel: Zakaj sem tak...! — Tedaj je zopet napravil sklep, a zastonj; držal ga ni.

Zadnji čas je le nekoliko prenehal; le poredkoma se je oglasil v krčmi. Posebno pa še od zadnjega tepeža in od tedaj, ko se je zapisal k Orlo. V teh tednih še ni pokusil vina, tudi gostilne ni videl. Fantje, ki so mu bili nekdanj sopivci, so ga zbadali zato; tembolj tedaj, ko so izvedeli, da je član Orla. Toda tako kot nocoj, še ne, o tako še ne! Nocoj, ko je spet prestopil prag vinske hiše in je pobegnil iz nje. Pobegnil radi sramote in sramotne besede, ki je bila psovka in je padla zviška nanj.

Tisti večer je dvojno trpel. Doživetje večera ga je prečudno objelo. Gnalo ga je v premišljevanje, iz katerega ni znal najti konca in rešitve. Znašel se je naenkrat med dvema svetovoma, katerih vsak je svetil vanj s posebnim sijem. Bojeval je boj, do tistikrat še ne doživljen.

Ko je šel v telovadnico, pač ni mislil, da bo tako hitro odšel iz nje. Drugače si je predstavljal Orle, zdaj svoje brate! Upal je najti zabavo med njimi, pa je opazil le hladen mir; bratstvo komaj v besedah, njemu čudno nejasnih in visokih.

Primerjal je drugo sliko: gostilno. Tudi ta ni bila več hiša zabave in razvedrila, kakor mu je bila prejšnje čase. Le ošabnost je dihala iz fantov, prav iz tistih, ki so mu bili toliko let vrstniki. V pijači iščejo življenja in tudi človeka sodijo le iz vina. On jim zdaj ni več človek, — samo psovko imajo še zanj. Beseda, ki se je tudi po njegovih ustih že valjala in udarjala po tistih, h katerim se je zdaj sam napotil, — ta beseda je padla zdaj nazaj nanj. Zato jo je tembolj bridko začutil; poklal bi se radi nje.

In vendar, kaj je to »čuk«, — se je vprašal. Saj ni več ko beseda, navadna beseda! Le toliko, da je izgovorjena.

»In vendar! Meni je govorili ne bodo!« je naposled sklenil uporno.

Žal mu je bilo postalo, da se je tako hitro ločil od bratov, ko je komaj prvi korak zastavil mednje. Saj je vendar Šimen prav mislil, ko je ostro povedal: »Fant, to ni naš pozdrav!« — si je popravljal prvotni vtis.

In še je poiskal iz spomina: Besede pišemo le zato, da so nam luč! — Primerjal je misel in se lovil za njo, da bi jo razumel, da bi potolažil samega sebe. Pa misel se ne da nikdar vloviti, če sama ne priplava v dušo. Tudi Peter se je zaman pehal za njo; čimbolj se ji je bližal, tembolj se mu je odmikala.

»Le zakaj sem šel iskat to, česar najti ne morem in ne znam,« je hotel dokončati. »Morda nočem —?« mu je nasprotovalo v duši.

Bil je silno potrft, ko je poiskal lestvo in zlezal na svisli. Legel je v mehko seno, blodno trpeč.

Zaspali ni mōgel. Iz sebe je gradil v trpljenje, da je še daleč tisto, kar je mislil, da je kraj. In kakor razodetje mu je tedaj vzšlo:

»Ne radi kroja, radi sebe ostanem! In pravi Orel naj bom!«

6. Ženska.

»Šimen je prišel naročit, da pojdi nocoj zagotovo v Dom.«

»Po kaj?«

»Obvezno je za vse, je dejal.«

»Hm! Torej me že love!«

»Zakaj love! Dolžan si, če si zapisan!«

»Mati! Zato se nisem zapisal, da bi me pod komando imeli. Zadnjič so mi pikre besede govorili, ko sem bil gori. In teh mi ni treba. To Šimnu povejte, kadar spet pride. In še to mu povejte, da njihova luč zame nima svetlobe!«

»Kakšna luč?«

»On že ve, kakšna, ali pa naj Pibrovega vpraša.«

»Pa mu to sam povej!«

- »Saj mu tudi bom enkrat.«
- »Jaz bi rekla, da pojdi!«
- »Jaz bom pa nalašč rekel, da ne grem.«
- »Misliš, da te bodo kaj dosti prosili?«
- »Kakor hočejo. Če me hočejo imeti, me bodo.«
- »Peter, kakor otrok si. Pa svojeglaven.«

Peter je pa po večerji okleval. Namenil se je v vas, da bi našel koga, ki bi ž njim skupaj šel k telovadbi. Materi je samo na videz kljuboval.

»Pojdem, da jih vsaj spoznam.«

Pa le ni šel. Kar nenadoma je zavladalo v njem prejšnje, da prav zato ne gre, ker ga vabijo, ker je obvezno, ker mora. Saj sami pravijo, da zato ne moram, ako je zapisano. V srcu pa mi ni.

In res ni šel. Zato ne, ker še ni pozabil namišljene žalitve. In še zato ne, ker je pozabil na sklep tistega večera, da bo pravi Orel postal.

Tudi v gostilno ni šel. Zakaj bolela ga je sramotilka.

Šel pa je skozi vas in kar nenadoma je zavladalo v njem, da je zavil iz vasi na polje. Po poti se je pognal med poljem v sosedno vas. Tam je bila ljubezen ženske, ker bratske ni cenil. Bila je Polona. — Vlekla ga ni ljubezen bratov in ne hrepenenje po idealih, pač pa je tisti večer zmagala ženska. Kako in kdaj, niti opazil ni. Znašel se je pred hišo in živo zavriskal.

* * *

V telovadnici pa so se zbrali domala vsi.

»Fantje začnimo!«

Postavili so se v vrsto in Cene je preštel, potem pa še po imenih klical.

»Peter Tilen!«

Cene je iskal, drugi so gledali v molk.

»Spet ga ni!«

»Samo prvo sredo je bil.«

»Treba ga bo posvariti!«

»Jaz sem domačim naročil, naj pride radi obvezne mesečne telovadbe. Vem, da mu je mati povedala.«

»Pa ga le ni!«

»Pozor!« — In še nadaljnja in različna povelja so se glasila posameznim skupinam, potlej še vsem skupaj. Ko so udarjali koraki ob tla in odmevali od sten in je zavela po dvorani čista pesem mladih src — so vriskala fantom srca. Vriskala bolj, kakor Petrovo grlo za dekletovo ljubezen.

Mi smo Orli, mla-a-da-a četa...

Po končani telovadbi so pred domom zapeli pesem v noč, ki je spela preko vasi in se gubila v daljavi. Vsi so bili veselih src in vse je objemala veličina našega duha, prežeta z ognjem idealizma v ljubezen in bratstvo. In tudi Petra bi dosegla ljubezen, da jo je hotel; zakaj naša ideja nima ograje in ne loči bratov, ki so eno.

Peter pa je bolj ljubil Polono, kakor pa besede, ki so luč in nam vžigajo srca, ki nam izvabijo iz njega vrisk, ki nima imena in ne glasu. Tiste zastonske besede pri ženskah so ga bolj vleklo, kakor pa besede o idealizmu in o vsem sorodnem: značaju, disciplini, skupnosti. Kar pa nič čudno ni: vsem tistim, ki stopijo v organizacijo v poznih letih, je neznano mladostno razpoloženje in še bolj neznana jim je pot, kamor hočemo.

Pa je le pomislil Peter, ko se je vračal od Polone in čul radostno pesem: »Prav pa le ni, da sem tak!«

Morda je bil kakšen sklep v njem; kaj prida ni bil vreden, ker le močni naredijo, kar sklenejo. Peter pa je sklenil v lepo misel, ki pa je komaj en večer bila njegova. Zakaj obveljala mu ni, ko je prišla druga od ženske.

»Polona, ti me držiš! Orel pa me le vleče!«

V srcu pa se mu je še oglasilo očitjanje: »Pa le samo kroj in ne Orel!...«
(Dalje.)

Franjo Neubauer:

Pesmi zapuščenega fanta.

I.

V tvoje lasé
moje misli pihljajo
in se z njimi igrajo
od mraka do dne.

V tvoje oči
moje želje hlijajo
in v obeh ti gorijo
vse dni in noči.

V tvoje srce
ti pošiljam spomine
in srcá bolečine
in grenke solzé.

II.

Skrjanček láhek bilo
srce mi je nekđáj,
letelo gostoleč je
v ljubezni mlade raj.

Srce je zdaj golobček,
z rdečimi očmi,
zaliva mi trpljenja
brezupnega jih kri.

III.

Otresle sneg so vejice,
za pličke so pripravljene,
da sedejo na njé.

Brez snéga že so mejice
in klíčejo: »Pozdravljene
vijolice sladké!«

Puščavnik — kostanj — nem stoji,
še malo dni, pa zabrsti.

In vrtec tvoj bo okopan,
vijolice zaklijejo
in zacvetó, zadíjejo
v pomladni topli dan.

Le jaz kot v mrzlo zimo
moléé bom stopal mimo.

Br. Janez:

Rimski mozaik.

10. Mesto mrtvih.

»Kdor ni bil v katakombah, ni videl Rima!« so oznanjali žarečih oči prišleci iz Kampanje. To nas je vzpodbodlo.

Veselo drči avto mimo ogromnih Caracallovih toplic, velikanskega ljudskega kopališča, ki ga je bogati Caracalla dal zgraditi s svojimi sužnji. Pri vratih sv. Sebastijana zavijemo skozi staro rimsko zidovje na zgodovinsko Via Appia, ki se tolikrat omenja v življenju svetnikov. — Sicer je ves obrobek mesta obdan s katakombami kakor z vencem — nad 70 jih je — vendar so v tej jugovzhodni smeri najbolj poznane: Kalistove, Sebastijanove in Domitiline. Sicer se podobna podzemna grobišča kristjanov najdejo tudi v bližini drugih mest, kjer so bile krščanske občine, vendar nobene niso tako

obsežne kakor rimske. Dolžina dosedaj poznanih rovov znaša okrog 1000 km, več, kakor je dolga cela Italija. Vzrok tolike razsežnosti je iskati v mnogoštevilni rimski občini, drugič je pa zato nad vse pripraven terrain. Obrisi gora na obzorju stežčaste oblike nas opozarjajo, da imamo pred seboj vulkanični svet. In res, takoj pod vrhno plastjo zemlje so obsežne in globoke plasti vulkanskega, mehkega kamenja, ki je krhek in lahek, a izredno trden in držen.

Fossor (grobar), ki je kopal dolge hodnike in grobove je rabil samo rovnico, nikjer mu ni bilo treba staviti podpornikov. Vsa raznolika mešanica vulkanskih sestavin je grbata in pronicava, voda se lahko odteka in celo nizko ležeči hodniki ne kažejo vlage.

Cesta je polna prahu, levo in desno se vlečejo zidovi vrtov in vinogradov, tako da s ceste ni kaj razgleda. Kolikrat so hiteli po tej poti prvi kristjani na grobove svojih dragih, kolikrat ponoči k skrivni službi božji. — Kakšni prizori, ko so ob temnem nočnem nebu se kradle skozi noč samotne postave, obremenjene s trupli mučencev, ki so pravkar pod mečem ali pod zobni zveri s krvjo zapečatili vero v Kristusa. — Pravno čutečemu Rimljanu so bila sicer pokopališča svet kraj, s posebnimi zakoni je bila njihova nedotakljivost zaščiteni. Toda za kristjane je bila izjema. Za nje so že tedaj veljali izjemni zakoni! Po naredbi cesarja Valerijana (257) so bili kristjani tudi na grobovih brezpravni. Mučeniške zgodbe govore, da so jih preganjalec večkrat zalezli na grobovih v katakombah in pomorili na mestu. — Da, prav tukaj mimo znamenite cerkvice: »Quo vadis«, kjer je po legendi sv. Peter bežal iz Rima srečal Gospoda — prav tukaj so hiteli, ne vedoč, ali se še kdaj povrnejo k dragim svojcem. Postaja me sram, da udobno sedim v avtomobilu, ko so mnogi svetniki, obiskajoč sedmere glavne cerkve, kakor Filip Neri, Benedikt Labre in drugi, hiteli po tej cesti peš vsako noč. —

Toda, avto je obstal. Šofer je že pri vratih, ki jih odpre z elegantno gesto: »Signori, Catacombe di San Callisto!« Prav prikupni dečki so tile rimski šoferji. Smehljajoči se, brižni, poslužni in drzni. Je pa pretresljivo, kako žalosten in razočaran obraz znajo zategniti, ako je padla malo manj bogata napitnina.

Prav danes, ko pišem te-le spomine je god sv. Kalista papeža, ki je dal urediti to obsežno podzemsko pokopališče. Vsega se natančno spominjam. Komaj smo stopili s ceste, ki je nekoliko globlje urezana, je pogled presenečen splul v prazno ravan, vso izžgano od solnca. Popoln mir kraljuje, noben tiček ne poje, noben glas ne preseka tišine. Življenje spoštuje smrt. Tudi nobena roža ne cvete, par oleandrov, ki so ohranili nekaj zelenja pred pekočim solncem in vrsta ciprés vzdolž ceste le poveča enoten utis. Rože, ki jih nosimo v rokah kričijo v sivo praznino. —

Resen menih nas prijazno sprejme. Bo tudi naš vodnik po podzemskem mestu. Nemec je, doma iz rajha, zato bo razlaga nemška. Ogrnemo svoje potne plašče, nažgemo drobno svečico, ki jo dobi vsak obiskovalec pri vstopu in že lezemo previdno po položnem rovu v globino. — Soparna dnevna luč gine za nami, hladno zaveje iz temine. Že smo v hodniku, varno stopamo za vodnikom. Visoko obokan hodnik, po katerem se plašno lovi naša senca, negotovi, drsajoči koraki, ki jih duši prožna asfaltna snov in globok glas meniha, ki raste in umira pred nami kakor v veliki dalji napravi svecan utis kakor v cerkvi. Ženske utihnejo, moški se odkrijemo.

Čudovito je to mesto mrtvih! Levo in desno, kjer stopamo, so v steni vdolbine, dve, tri, tudi pet ena vrh druge. Vanje so polagali mrliče, to so bili grobovi. Pokop je bil nad vse preprost. Mrliča so zavili v platno, ga položili v dolbino in jo zaprli s kameno ploščo. V znak ljubezni in vere so nanjo vdolbli še kak napis ali znamenje. To delo so bržkone opravljali kar grobarji, preprosti ljudje, zato so tudi tile napisi preprosti in verni. Palmova vejica mučencem zmagovalcem, lovor, oljka, rože, tičke — da se spominjamo njihove zmage in njihove nebeške sreče. — Iz vsega pa diha velika ljubezen prvih kristjanov. »Feliks v luči,« beremo. »Ker je veroval v Kristusa, uživa mir.« — »Marcian, večno boš živel v veselju,« — »Aleksander, večno blestiš v veselju« — »Spavaj v Bogu« — »Spavaj v miru« — »Bog poživi tvojo dušo« — in podobni vzkliki žive vere. Smrt jim je bil začetek življenja, zato so smrtni dan obhajali kot rojstni dan novega, lepšega življenja.

Mika nas, da bi vzeli za spomin vsaj košček svete, s krvjo napojene zemlje, toda ne smemo. Pod strogo kaznijo izobčenja je Cerkev prepovedala jemati karkoli iz katakomb. Samo to kroti naše želje.

Ozek hodnik se razširja v kripto, malo širši prostor, kjer so bili bržkone grobovi odličnejših kristjanov. Tu so bili pozneje tudi oltarji za najsvetejšo daritev. Po vsebini skromnih slikarij, vrženih na svež omet se nekatere teh kript imenujejo kapelice Najsvetejšega zakramenta. Simbolično je upodobljena postavitvev kakor tudi nadnaravni učinki božjega kruha. Jezus z malimi hlebčki kruha, Dobri pastir z izgubljeno ovco na rami, obujenje Lazarja, Mojzes, ki priključ vodo iz skale, vse to naj bi spominjalo kristjane, ki so pristopali v ponočni službi božji k sv. obhajilu, da je v Kristusu poroštvo večnega življenja. Zemeljsko življenje jim je malo nudilo: samo preganjanje, brezpravnost, neznansko trpljenje navadno venčano z mučeniško krono, zato so iskali v vsakdanjem sv. obhajilu moči, da so mogli vztrajati. Skrivnost Najsvetejšega Zakra-

menta se radi tega najbolj povdarja, saj ni bila le moč umirajočim, ampak tudi največja tolažba preostalim svojem. — Tudi druge verske resnice se morejo razbrati iz napisov in slik. Pravijo, da bi mogli iz katakombnih napisov in risb sestaviti obsežnik vseh glavnih krščanskih resnic, ko bi se nam tudi izgubilo sveto pismo. Kamenje priča za Kristusa. Katakombe so popravile že mnogo zmot in so že marsikoga spreobrnila.

Človeku je res nekako posebno pri srcu, ko stopa z gorečo svečo v roki po molčečem podzemskem mestu. A čeprav so to najtišje ulice sveta, so vendar nad vse zgovorne in nova luč prihaja iz temnih katakomb v človeško srce. Silovitega utisa, ki se polasti vse duše, se ni mogoče otresti. Tu moraš naravnost, ne moreš mimo mučeniških grobov, ki zrejo kakor votla očesa v dušo. Vsak ugovor in izgovor je spričo teh junakov neznanstvo smešen in nizkoten. Tu smo pri neskaljenem viru krščanstva, ki je takrat, kakor še danes od svojih zahtevalo — žrtev. Bila je to najlepša doba Cerkev, ko je bilo vernikom načelo in življenje isto. Le tako moremo stati danes ob okamenelih dejstvih vere, upanja in čiste ljubezni, kakor jih človeštvo ne prej ne pozneje ni videlo v zgodovini. —

Skoraj prihuljeno se plazimo dalje. Menda v dušah vseh gloda trpko samospoznanje: Kakšen ves drugačen rod bi moral rasti iz krvi mučencev!

Že celo mehko nam je pri srcu, ko polagamo cvetlice na grob sv. Cecilije, pravzaprav le na grobnico, v kateri je počivala do l. 818. Sedaj ima v mestu na prostoru, kjer je stala njena hiša in kjer je tudi umrla mučeniške smrti, cerkev, ki je nemara najljubkejša celega Rima. Semkaj pa prinašajo rože, ker tako ljubek je tudi njen spomin, da ga rože še najjasneje izrazijo. V kratki, prisrčni molitvi se priporočimo sv. Ceciliji, mladi, lepi, bogati Rimljanki, ki je bolj kakor mladost in zalega ženina Valerijana ljubila Kristusa. —

Prav ta trenutek se je ujelo v moj spomin kakor pojasnilo: »Kristjani... žive čudovito življenje, ki je v očeh vseh kakor čudež. V svoji domovini so, a kakor tujci. Povsod sodelujejo kot občani, a zanjé ni nikjer mesta. Vsa prostrana tuja zemlja jim je domovina, a domovina jih ima za tujce. V mesu so, a ne žive po mesu. Na zemlji žive, a njih bivanje je v nebesih. Postavam so pokorni, a store še več, kakor velevajo zakoni. Ves svet ljubijo, a ves svet jih preganja. Prezirajo jih in obsojajo, pehajo jih v smrt, a vedno je dovolj kristjanov. Ubožni so, a bogate druge, v pomanjkanju žive, toda njihovi zakladi se množé. Preklinjajo jih, oni dele blagoslov, grdo z njimi ravnaajo, kristjani pa vsakega spoštujejo. Ko delajo dobro, jih kaznujejo kakor zločince. Če jih gonijo v smrt, se radujejo, kajti v smrti najdejo življenje... (Pismo Diog. pogl. 5—6.)

Svečka dogoreva. Vsi hitimo k izhodu. Neprijetno dirne v oči dnevna luč. Najrajši bi ostali še doli v rovih, v družbi svetih, da bi bogatili tudi nas... Zamišljeno stopamo k cesti. V duši je jasno, dasi ne popolnoma mirno. Vendar smo zadovoljni. Včasih že samo spoznanje in sklep vpliva blagodejno. (Dalje.)

Pretirano sportno navdušenje.

Nemški katoliški telovadni list »Deutsche Jugendkraft« je pisal nedavno pod tem naslovom sledeče:

»Če se spomnimo vseh vrst velikih sportnih dogodkov preteklega leta, nam mora pač presedati vse tisto čezmerno češčenje, vse tisto zoprno povelečevanje, s katerim so obsipali velike zmagovalce stadijev in tekališč, kanalske plavače in izvojevalce novih rekordov. Tedne in tedne so poročali časniki o njih na najodličnejših mestih, posebne izdaje ilustriranih listov so radi njih izhajale, in potem vsi tisti slovesni sprejemi, vse tisto častno spremljanje mladine celih mest na njihovih potih itd...!

Ali so bila in so to tako izredna dejanja, da zaslužijo takega povelečevanja? Brez dvoma zaslužijo sijajni uspehi telesne spretnosti in vztrajnosti, izvojevani z zastavo vse moči in jeklene energije, vse priznanje in upoštevanje. Toda primerjajmo s tem delavnost odličnih učenjakov, državnikov in inženerev, odporno, neugnano delo toliko drugih mož in žena, ki se daleč preko mer dolžnosti žrtvujejo v službi splošnosti! Kaj je večje, vzvišenejše, častivrednejše?

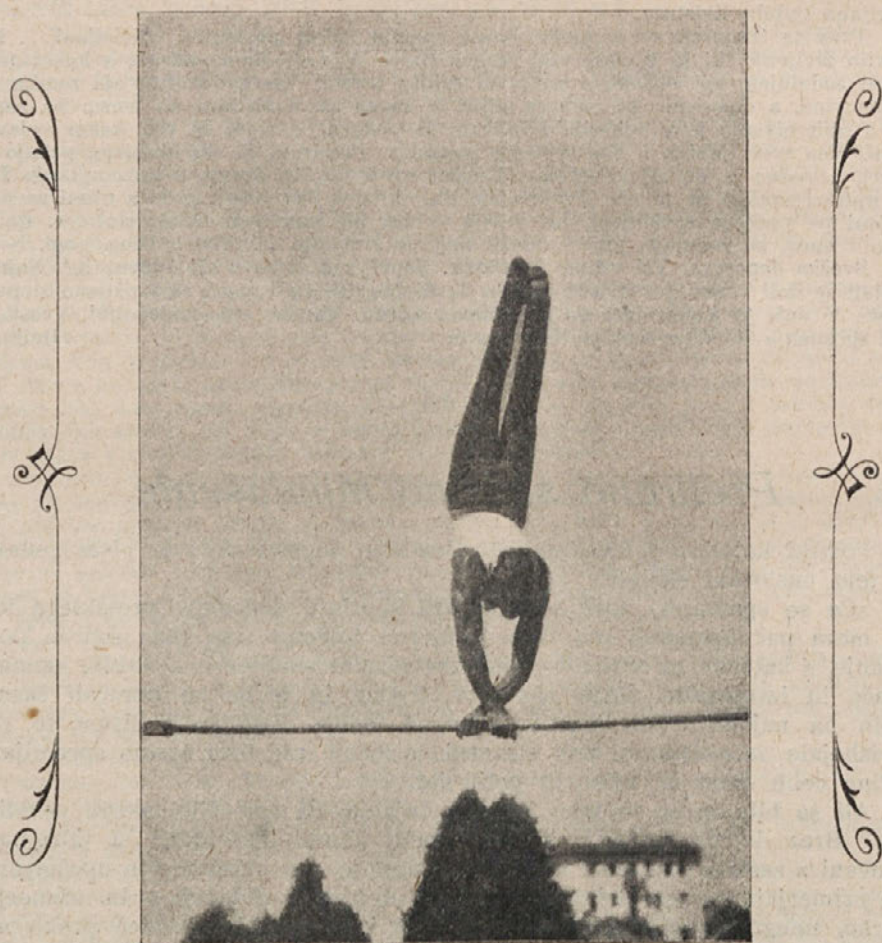
Mladina! Oprosti se čezmernega hlepenja po sportu! Spoznaj, da so še višji uspehi, kakor so uspehi treniranega telesa. Dela in uspehi raziskovalcev,

izumitelja, znanstvenika tehtajo neskončno več, donšajo človeštvu neprimerno več haska, kakor zmage najboljšega plavača, atleta, rokborca.

Naj nas nihče napačno ne razume! Poudarjamo še enkrat, da popolnoma in v celoti priznavamo zasluge odličnih telovadcev in sportnikov. Toda hoteli smo le pokazati na nevarnosti, ki izvirajo iz pretirane sportne navdušenosti, da ne bi tudi naša mladina zaplavala v široki tok našega časa in tako iz samega sportnega oduševljenja prezrla, da nam je gojiti še nekaj višjega, kot samo to minljivo telo. Stremljenje za življenjskimi vrednotami se ne sme udušiti v vse zapostavljajočih sportnih interesih. Sicer bo ostala tudi zanaprej nevarnost, da nastane v širokih krogih — posebno onih, ki gibanju niso naklonjeni — popolnoma napačna slika o telovadnem in sportnem gibanju, v veliko škodo dobre stvari.

Naj bo sport za razvedrilo po storjenem delu, za vir mnogega veselja, za utrjevanje in ohranjevanje zdravja, za krepljenje nraavstvenih moči — toda ne za življenjsko pravilo in cilj! Zmisel telesnih vaj bodi duhoven!

Priprave za rimske tekme: Prekrižni prijem v veletoču (br. Kermavner).

Odsek, ki se ni udeležil zadnjih splošnih tekem in ki ni dosegel pri okrožnih tekmah (telovadnih in prosvetnih) 50⁰/₀, ne sme imeti javne prireditve na prostem. Istotako odsek, pri katerem je revizija ugotovila, da ni dovolj pripravljen.

(Sklep zadnjega Podzveznega sveta.)

Jože Hvale:

Kakšna mora biti telovadna obleka?

S popolno sigurnostjo lahko trdim, da ve sleherni telovadec orlovske organizacije, kakšna mora in kakšna ne sme biti telovadna obleka, zlasti za javne nastope, ker se je o tem že mnogo govorilo, pisalo in sklepalo. Ker se nekateri še vedno ne zavedajo, oziroma na take stvari ne polagajo potrebne važnosti, je nujno potrebno, da se vsem onim enotni predpis telovadne obleke ponovno pokliče v spomin. Zlasti je to potrebno sedaj, ko stojimo pred večjimi prireditvami, to je pred nastopom v Ljubljani in v Celju. Sicer pa mora biti izveden vsak javni nastop, pa bodi kjerkoli, v taki telovadni obleki, ki je predpisana za vse članstvo. Enotnost na gledalca vedno in povsod učinkuje, pa bodi to kroj, telovadna obleka, enotna izvedba prostih vaj itd.

Torej kakšna mora biti telovadna obleka? V letošnjem orlovskem koledarčku na strani 61 je napisano, da obsega telovadna obleka: majco, hlače, pas, plavalne hlačke, čevlje in črne nogavice. Na splošno dovolj povedano o telovadni obleki. Vendar je potrebno, da se mi o tej stvari malo natančneje pogovorimo in obdelamo vsak del telovadne obleke zase.

Telovadna majca mora biti dovolj velika, z rdečim trakom obrobljena, pravilno, ne preveč izrezana, brez vsakega monograma na prsih, neraztrgana, snežno čista in zlikana.

Telovadne hlače morajo biti temnomodre barve, dovolj dolge, ohlapne (ne preveč se prilagajoče), vsaka hlačnica mora imeti spodaj poldrugi prst širok trak. Hlače morajo biti čiste, neraztrgane in zlikane.

Telovadni pas mora biti belo-modre barve, dva prsta širok, pravilno dolg, na telovadne hlače prišit, čist in zlikan.

Plavalne hlače so lahko navadne, vendar se priporočajo one iz belega platna, ker so najbolj trpežne in jih lahko napravi vsaka šivilja v nekaj minutah. So tudi najcenejše. Imeti morajo močno vrstico, da se iste za pasom lahko sigurno in dobro pritrldijo. Gumbi v tem oziru niso priporočljivi, zlasti za orođne telovadce ne.

Telovadni čevlji morajo biti črni, snažni, neraztrgani, iz gumija ali pa iz mehkega črnega usnja. Telovadni čevlji ne smejo biti ne preveliki, ne premajhni, niti z žebli nakovani. Pete istih morajo biti nizke, ker sicer močno ovirajo. Vrstica, s katero se čevlji privežejo na nogo, ne sme manjkati.

Nogavice morajo biti črne, vedno črne in samo črne in morajo biti na nogo ali pa telovadne hlače privezane.

Taka naj bo torej telovadna obleka za javne nastope!

So pa ob tej priliki na mestu še sledeče pripombe. Dobro je, da ima vsak telovadec za javni nastop posebno telovadno obleko, ki je lahko vedno čista, pripravljena in v dobrem stanju. Kajti ako javno nastopamo v telovadni obleki, v kateri treniramo v telovadnicah, je potrebno, da isto vedno operemo, zakrpamo in zlikamo, ker se pri treningu neverjetno umaže, raztrga in raztegne. Iz tega sledi, da izgubi telovadna obleka vsled večkratnega pranja na barvi in trpežnosti. Sicer pa ni nikjer naravnost predpisano, oziroma nujno potrebno, da treniramo v telovadnici v popolni telovadni obleki. Za trening v telovadnici je dobra vsaka obleka, ki je ni škoda. Gledati pa je seveda na to, da obleka ne bo ovira vajam, ki se izvajajo.

Telovadno majco je treba na plavalne hlačke privezati, da se tako že vnaprejš zasiguramo proti vsem morebitnim neprilikom.

Žep pri telovadnih hlačah ni zato, da se ga napolni z nepotrebnimi stvarmi (denarnica, ura itd.) temveč zato, da imamo pri sebi kvečjemu mal robček; ta pa je zopet dopusten samo v telovadnici pri treningu, nikdar pa pri javnem telovadnem nastopu, kjer se to takoj zapazi. Sicer pa je nabasan žep pri izvajanju vaj močna ovira, zlasti na orodju. — Na nekem javnem telovadnem nastopu se je dogodil sledeči slučaj: Telovadec je dvignil na bradlji ročno stoji. V istem hipu je pričelo deževati, vmes pa padati toča — s popolnoma jasnega neba. Bil je to jako čuden dež in toča. Gledalci

so se na glas zasmeli. In kaj se je pripetilo? Telovadcu na bradlji se je med dviganjem ročne stoje izpraznil žep, po tleh pa so leteli »dinarčki«, »kampelčki«, »špegelčki« itd. Kritika, ki je sledila dogodku, ni bila posebno ugodna, kar se samo ob sebi razume.

Plavalne hlače, za katere je privezana telovadna majca, so edino, kar sme imeti telovadec pod telovadnimi hlačami, kajti vse drugo napravi telovadca vsled pretesne in nepotrebne spodnje obleke trdega in okornega.

Telovadni čevlji morajo biti črni, kakor že omenjeno. Prav nič telovadski ne izgleda, kdor nastopi pri prostih vajah v svojih navadnih (civilnih) čevljih. Brez dvoma pa mora biti oni telovadec, ki nastopi celo na orodju v takih navadnih čevljih, precejšnja neroda. Telovadni čevlji iz suknja, za javne telovadne nastope niso priporočljivi, ker se mnogokrat nastopa na mokrem terenu, kjer se najlažje prehladimo. Ko telovadno obleko kupiš, jo takoj pomeži, da se še pred javnim nastopom prepričaš, je li zadosti velika, ne preširoka itd., kajti po navadi so vse na novo kupljene telovadne obleke malo preširoke, zlasti telovadne hlače. Obleko si je treba seveda potem primerno prikrojiti.

Telovadna obleka, je za vsak javni telovadni nastop neobhodno potrebna, ni pa potreben telovadcu na roki prstan ali ura zapestnica, ki se med izvajanjem prostih vaj lahko sname ali pa odtrga in neprosto voljno zleti v glavo sotelovadea. Razne slike, vdlane na prsi in na roke, so mogoče primerne za Indijance, za nas Orle pa so naravnost nespodobne.

Končno bi bilo še pripomniti, da se vsak telovadec, preden si obleče telovadno obleko, dobro skoplje, unije, obrije, ostriže in počese. Telovadno obleko je obleči tik pred javnim nastopom in ne pol dne popreje, ker se ista umaže, raztrga in preveč raztegne, na kolenih pa dobi nepotrebne gube. To velja prav posebno še za one, ki se močno pote.

Telovadec v snažni in skrbno pripravljene telovadni obleki, napravi na gledalca kar najboljši vtis. Vsak telovadec pa se mora tudi zavedati, da v telovadni obleki ne predstavlja le sebe, temveč celo orlovsko organizacijo. Njej dela čast, ali pa obratno.

Vsakega načelnika sveta dolžnost pa je, da svoje telovadce pred nastopom temeljito pregleda, nemarneže in površneže pa brez pogojno in brezobzirno odstrani.

M. Pokorn:

Nabava telovadnih oblek.

Bratje, kaj pa telovadne obleke? Statistika izkazuje, da je telovadnih oblek premalo. Če se zanje že sedaj ne bomo pobrigali, se lahko zgodi, da nekaj članov radi pomanjkanja telovadnih oblek ne bo moglo na letošnjo veliko orlovsko prireditev v Ljubljano ali v Celje. To se pa ne sme zgoditi. Zato, bratje, glejte že sedaj, kako boste prišli do telovadnih oblek.

Pravilno bi bilo, da bi imel vsak telovadec svojo telovadno obleko, ker od telovadne obleke ima le vsak sam največjo korist. Pri skavtih je izrečno zapovedano, da si mora vsak skavt toliko prihraniti, da si more sam kupiti kroj. To naj bi veljalo tudi za naše člane. V delavskih krajih je najbolje, da si od plače odtrgaš vsak mesec nekaj malega za telovadno obleko in v nekaj mesecih imaš telovadno obleko plačano. Lažje je večkrat malo kakor pa enkrat veliko.

V Društveni nabavni zadrugi v Ljubljani, Ljudski dom, stane telovadna maja 24, 27, 30 Din, kakor je pač velika. Telovadne hlače so po 112, 126, 138, 150 Din. Kakor iz tega razvidite, se v resnici ne splača, da bi nosili raztrgane in pordečene maje. Te ponosite doma pri telovadbi, za nastop si pa kupite nove.

V nekaterih krajih so pa razmere res tudi takšne, da si član kljub dobri volji ne more kupiti telovadne obleke. V tem slučaju naj priskoči odsek članom na pomoč. Če ni denarja, naj se napravi akademija ali primerna prireditev in se naj čisti dobiček nameni za telovadne obleke. Opozarjam na to, da imajo nekateri člani po več telovadnih oblek. Prav tako imajo nekateri odseki več telovadnih oblek kot članov. Pri teh članih oziroma teh odsekih si tudi lahko za nastop izposodite telovadno obleko. Ker se vrši delna podzvezna prireditev v Celju nekaj dni pred stadionsko v Ljubljani, bi nekateri odseki, ki na noben drug način ne morejo priti do telovadnih oblek, lahko dobili le-té

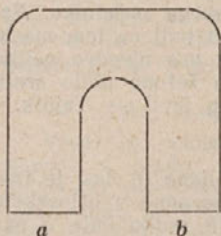

iz Celja, če bi se prej s štajerskimi odseki domenili. Opozarjam pa na to, da se vrši drugo leto podzvezna prireditev in da taka posojila ne bodo mogoča.

Za stadionsko prireditev je obvezna čepica. Ta stane v Društveni nabavni zadrugi 35 Din. Tisti, ki imate kroje, jo itak imate. Drugi si jo lahko za nastop izposodite od netelovadcev, ki imajo kroje.

Priporoča se, da si za nastop omislite telovadne čevlje. Pri nas se je doslej povečini nastopalo v navadnih čevljih. To pa prvič ni lepo, ker čevlji prav nič ne pristojajo h trikoju, drugič je pa telovadec v čevljih veliko bolj okoren in ravno čevlji so v precejšnji meri vzrok, da z gledajo naši fantje pri nastopih trdi in neokretni.

Copate za nastop si lahko napravi vsak sam. V naslednjem hočem prav na kratko opisati, kako se da na najkrajši način priti do njih. Copate imajo zgornje dele in podplat. Preden začneš delati, si moraš napraviti vzorec. Vzorec za podplat dobiš najlažje na ta način, da stopiš z nogo na kos papirja in s svinčnikom napraviš obris noge. Vzorec za zgornje dele je težje dobiti. Vzemi tudi papir in pomerjaj in striži toliko časa, da dobiš približno tako obliko, kot jo vidiš na papirju, seveda večjo. Nato poišči tako blago, ki ga ne rabiš več. Za zgornje dele je dobro vsako staro blago. Za podplate je najboljša klobučevina. Če pa te nimaš, pa sešij več podplatov iz navadnega blaga skupaj, pa je tudi dobro. Sešij nato oba konca *a* in *b* zgornjih delov skupaj. Prišij zgornje dele na podplat čisto navadno, tako da gleda rob na ven, obrni cel copat in copate za nastop imaš narejene. Prišiješ lahko še dva traka ob pete, s katerima boš privezal copate na nogo, da ti copati ne bodo uhajali.

Telovadba.

Českoslovaški Orel. Njegov predsednik mons. Šramek, minister za socialno skrb, je bil, kot smo poročali že v 1. številki letošnje »Mladosti«, obenem tudi zastopnik ministrstva za javno zdravje in telesno vzgojo. Dne 15. januarja 1927 pa je ta resor prevzel Jožef Tiso, dekan v Banovcih na Slovaškem. Novi minister je tudi odličen orlovski delavec; že od početka je član pokrajinskega orlovskega zbora na Slovaškem, predsednik cirilmetodijskega orlovskega okrožja in predsednik banovskega orlovskega društva. — Slovaško orlovstvo izdaja tudi lastne časopise: »Tatranský Orol«, poučno-leposloven list, »Stráž Tatier«, ki je čisto organizacijski list in daje orijentacijo orlovskim društvom; prinaša poročila iz telesno-vzgojnega življenja v domovini in pri bratskih narodih. Za naraščaj pa izdaja list »Orlik«. — Cirilmetodijsko društvo »Velehrad« je priredilo veliko efektno loterijo, za katero je bilo v orlovskih vrstah veliko zanimanje. Velika večina dobitkov je odpadla orlovskim članom. Zrebanje loterije, ki je obsegala vrednost 400.000 českosl. kron (700.000 Din), se je vršilo 30. decembra 1926 na Velehradu. Glavni dobitek je bil vreden 200.000 Kč.

Nemčija in telovadno gibanje. Kakor drugod je tudi v Nemčiji po vojni silno naraslo oziroma se okrepilo telovadno gibanje. Priča temu so tudi mnogoštevilne telovadne prireditve, ki imajo propagandni značaj. Telovadna društva so tudi v gmotnem oziru na

boljšem kot n. pr. v naši državi, ker jih podpira nemška vlada prav izdatno s tem, da jim zida igrišča, telovadišča, stadione itd. in prireja velike nagrade za tekmovanja. Danes šteje Nemčijo okrog 11.500 društev z 1.600.000 člani. Vidi se pa, da je sport še bolj privlačen; goji ga okrog 5.250.000 članov v 42.000 društvih in klubih; poleg tega so številne in delavske telovadne organizacije z okrog 700.000 člani.

Slovaški (liberalni) Sokol v Ameriki šteje 11.780 članov in 7156 naraščaja, skupaj 18.936; to je skoraj za 12.000 manj kot slovaški katoliški Sokol.

»Telovadna zveza avantgarda ob Renu« (Avant-Garde du Rhin Association Gymnastique) se zdaj imenuje prejšnja alzaška (kat.) telovadna zveza. Dne 14. novembra 1926 je imela v Strasburgu svoj občni zbor, ki se ga je po delegatih udeležila tudi švicarska kat. tel. zveza. Ob tej priliki se je vršila medmestna prvenstvena tekma meo Strasburgom in Mühlhausenom; zmagal je poslednji. Skupščine se je udeležil tudi ondotni škof in en general kot zastopnik vojaške oblasti. Predsednikom je bil izvoljen Avg. Biecheler. Renska avantgarda obstoji iz 4 podzvez: telovadei (198 odsekov), strelci, nogometarji in kolesarji. Sklenilo se je, da se bo na telovadnih prireditvah upošteval stari, švicarski telovadni načrt. Za vse gibanje se v izdatni meri zanima duhovščina in povesod pomaga, ker ve, da so taka telovadna društva, in sicer katoliška telovadna društva, potrebna.

Radovljica.

Valovanje proti višku in spet navzdol je življenski pojav vsake organizacije. Čutili smo ga tudi pri Orlu v Radovljici. Ko je bil dograjen Ljudski dom, ki je eden najmodernejših v Sloveniji, je Orel hitrih sunkov letel v višavo. Po taboru v Radovljici je pa šel malo k počitku in zadremal. Vse težišče dremanja pa je bilo v počitku telovadbe. In naš Orel je na lastni koži občutil, kako da je telovadba bistveni pogoj za napredek Orla, ki je telovadna organizacija. In vzbudila se je zopet sila Orla, ko smo dobili nazaj od vojakov načelnika Pečana. V par mesecih je spet zavalovilo življenje v telovadnici in nehoče je vse zahotelo telovadne akademije, ki vlije življenja, moči in poguma za nadaljnje delo. In akademija se je vršila in presenetila tiste, ki so še hoteli stati ob strani, ko so videli, da bo kar res treba zavihati rokave in prijeti za delo, če nočejo, da bi jih čas preveč ne prehitel. Torej Radovljica dela in živi in ne bo več samo za parado.

Bloke.

Na Bloke je priletel Orel 8. septembra leta 1922. Največ zasluge za to je imel takratni g. kaplan J. Pucelj. Pred ustanovitvijo in potem nekaj časa je bilo mnogo zanimanja za Orla. Toda kmalu, ko se je ohladilo prvo navdušenje, se je začelo uveljavljati dejstvo, da na Blokah ne more dobro uspevati nobeno društvo. Najprej je odnesla sapa nekaj plev izmed članov tako, da se je število istih kmalu skrčilo od 37 na 20 in manj. Nazadnje pa nas je, ko je bil odsek še v povojih tako rekoč, 5. septembra leta 1924. zapustil prvi predsednik-ustanovitelj g. J. Pucelj. Takoj potem je začel odsek vidno pešati. Ker ni bilo nobenega predavanja, so se tudi fantovski sestanki vršili vedno bolj poredkoma. Od časa do časa so člani priredili še kako igro, ki je pa vsled nepopolne režije bolj slabo izpadla. Začele so nas stiskati finančne težkoče; pomoči pa ni bilo od nikoder. Nasprotno! Vsak, ki ni imel drugega dela, je mislil, da je najbolj pametno, kar more storiti, če nam meče polena pod nogo. To smo doživeli celo od strani, kjer bi najbolj upravičeno pričakovali pomoči in zavetja. Ko smo nazadnje videli, da je vse naše delo in prizadevanje brez uspeha, smo z mirno vestjo zaspali. Zaspali, pravim, a ne umrli! Zbudil nas je šele sedanji mrzli zrak in ostra burja pod milim nebom. Zbudili smo se, toda — prepozno! Prepozno? Ne, bratje, ni prepozno! tako kličem vam, in vsem ki se nahajate v enakem kritičnem položaju. Dokler živimo, še vedno lahko delamo! Najprej je treba začeti, potem pa delati. V tem je vsa skrivnost velikega napredka. Tako je rekel naš oče dr. Krek. Torej na delo

z novo energijo in požrtvovalnostjo! Vsak, ki ima kaj smisla za organizacijo, naj dela ne le, kolikor mora, ampak kolikor more za prosep odseka. Ne bodimo malodušni! Ne govorimo držeč križem roke: Včas je bilo dobro, sedaj je slabo! S tem ni nikomur nič pomagano. Glejmo v prvi vrsti, kako bo. To je vprašanje, s katerim se moramo sedaj baviti. Naša prva skrb pa naj bo, da si na katerikoli način preskrbimo zopet svoje prostore. Pa ne zato, da bi potem na gorkem zopet mirno zaspali, ampak zato, da bi tudi v mrzlem zimskem času lahko kaj delali! — Dne 24. februarja se je poročil br. Anton Urbas, eden najbolj delavnih članov našega odseka, s sestro bivšega tukajšnjega orlovskega načelnika. Naša dolžnost je, da se mu tudi na tem mestu najtopleje zahvalimo za vse njegovo veliko delo pri odseku in mu želimo obilo sreče v novem stanu! — Bog živi! — Tajnik.

Ježica.

Dasi smo blizu Ljubljane in dasi je ime Ježica drugače precej poznano v orlovskem svetu, se kljub temu le redko čuje o nas v »Mladosti«. Pa ne, da bi kdo mislil, da nimamo kaj pisati v »Mladost« — ravno nasprotno: preveč je pisati in zato se menda nihče ne loti dopisovanja. V bodoče bomo tudi v tem oziru bolj pridni. V naslednjem naj podam kratek pregled dela našega odseka od zadnjega letnega običnega zbora (18. septembra 1926.) pa do danes (začetkom marca 1927.). — Prva javna prireditev po običnem zboru je bila tombola, ki se je vršila 10. oktobra v prid Društvenemu domu. Sodelovala so pri tem tudi druga naša društva. Uspeh je bil spričo današnjih razmer zadovoljiv. — Dne 5. decembra smo priredili vsakoletni »Miklavžev večer«. Kot vedno, je uspel tudi tokrat. — Že čez teden dni smo se zopet pokazali. Uprizorili smo 12. decembra dramo »Zloba in zvestoba« v režiji br. J. Ahlina. — Še isti mesec (31. decembra) smo zopet stopili pred javnost z običajnim »Silvestrovim večerom« v popolno zadovoljnost nas in občinstva. Tri prireditve v enem mesecu, to ni, kar si bodi! — Januarja smo se nekoliko odpočili, seveda samo na videz, za javnost; a na znotraj smo delali dalje — Orel ne pozna počitka! Dne 27. februarja smo se pa javno poslovili od bratov, ki gredo letos k vojakom. Slovo je bilo bratovsko in prisrčno, sodelovanje pevskega odseka prosvetnega društva je to slavlje še povzdignilo. Hkrati pa smo se oddolžili tudi predpust z uprizoritvijo burke »Scapinove zvijače«. Režijo je vodil br. Fr. Strah, ki je igral tudi naslovno vlogo. Tudi ta prireditev je zadovoljivo uspela. V marcu pa napravimo telovadno akademijo. Kako nam bo uspela, boste izvedeli iz ene prihodnjih »Mladosti«.

— Priprave za vsako javno prireditev nas stanejo največ truda in časa, a kljub temu ne zanemarjamo notranjega orlovskega dela. Telovadba se vrši redno dvakrat na teden, za mladce in naraščaj po enkrat; fantovski sestanki redno štirinajstdnevno. To notranje delo je sedaj predvsem usmerjeno v temeljito pripravo za predstoječe prosvetne in tehnične tekme. — V dobi, za katero poročam, so se poročili trije člani našega odseka: Fr. Dobnikar, Iv. Kreč in L. Dežman. Vsi trije so bili agilni orlovski delavci, prva dva celo večkratna odbornika. Vsem trem: Obilo sreče! Ker smo že ravno pri poroki, naj še povem, da je g. Fr. Ložar iz Bizovika prilikom svoje poroke s sestro našega srenj. predsednika gđe. T. Ahlinovo daroval naši orlovski knjižnici 200 Din. Hvala in srečno! — Dopis postaja nekam dolg — g. urednik baje ne ljubi takih. (Raje imam take, kot one, ki jih od nikoder ni! Ur.) Zato raje neham, pa še drugič! — Bog živi!

Karol J.

Sv. Jurij ob Ščavnici.

Vesel in znamenit dogodek smo praznovali v sredo, dne 16. februarja. Naš dolgoletni predsednik, br. Franc Plavec in predsednica orlikega krožka, sr. Lizika Čagran sta stopila pred oltar, da izprosita božjega blagoslova svoji življenski poti, ki jo bosta odslej hodila roko v roki. — Čuvstvo hvaležnosti napolnjuje danes naša srca. — Hvaležnost do starejšega brata, posebej 56 hvaležnost do preudarne predsednika. Pet let je vodil krmilo našega odseka, pet let je bil naš varih, oče in brat. Pet let smo živeli skupaj, tako, da nam je težko zdaj, ko smo se ločili. Skupno smo prenašali vse radosti in vse bridkosti društvenega življenja, zato kipi v naših dušah čuvstvo veselja in gorko voščilo, naj Vsemogočni natrosi našima vnetima orlovskima delavcema premnogo srečonosnih rožic na njuno skupno življensko pot! — Pač čudež, da ni Sv. Jurij 16. februarja sredi zime ozelenel od same zavisti, katero so kuhali nasprotniki, ko so morali gledati kako se iskre oči mladostni orlovski četi, od navdušenega veselja nad tako znamenitim dogodkom, kljub polenom, katera so letela nanjo izza raznih oglov. Saj nam je velel naš brat predsednik, da »Krepko naprej in navzgor, kljub vsem polenom, ki Vam frějjo pod noge!« — Ime novega, idealno-navdušenega mladega predsednika br. Toneta Koroška nam obeta, da bo odsek to njegovo sporčilo tudi častno udeleževal. — Naša poletna akademija naj to neovržno dokaže!

Tivat.

Dragi bratje Orli! Kot mornariški vojak se Vas iskreno spominjam in Vas opozarjam na to, kako Vam bo pri vojakihi prišlo prav, če boste znali telovaditi, zlasti redovne vaje. Tu vidim Macedonce, Bošnjake itd., kako težko jim gre. A kar nas je iz Slovenije in smo bili pri telovadnih dru-

štvih, nam gre vse lahko. Torej, bratje, radi obiskujte telovadbo in si pridobivajte vztrajnosti v vseh stvareh. Upam, da ne bo nobenemu žal, če se kaj nauči. — Obenem želim vesele velikonočne praznike! Da ste mi zdravi in veseli bratje! — Bog živi! —

Anton Goršič.

Zagreb — Sv. Jurij ob Ščavnici.

Solnce! Vprašam te, si li obenem, ko ogrevaš Zagreb in moje od zime otrple ude, ogrelo in oživilo tudi drago mi orlovsko gnezdo tam v mili Prlekiji. So li izšli bratje Orli iz tesnega Društvenega doma v prostorne letne prostore? Povej, o solnčee, kaj delajo moji mladci? Da niso še zmirom tako poredni!? Solnčee, to povej in še marsikaj. — A ti molčiš!? Ne, ni mi dovolj, če sočustvuješ z menoj s svojo blagodejno gorkoto, ne; ti povej, kaj delajo oni, pri katerih sem ostavljal svoje srce, po katerih hrepenim, katerim pošiljam velikonočne pozdrave?! Ti molčiš? O solnčee! — Ti pa, blagodejni vetrič, ki veješ proti mojim tam doma, ne bodi trdosrčen, sprejmi in ponesi te misli in želje tja, kamor hite vsak dan, vsak hip. — Povej jim, da si jih predstavljam v ognju največjega dela; vidim njih vaje, slišim udar koraka, čutim njih bratski utrip srca. — Kot bratu, ti zaupam; med njimi sem na vsakem sestanku; na čelu mladcev korakam ob nastopih. Pa kaj bi besedičil! Med Vami sem, bratje, vsak hip. — Zato Vam vsakemu posebej prožim roko, želeč lepe velikonočne praznike. Spominjajoč se posebno ob teh dnevih častitljive zmage Krista nad smrtjo, Vas rotim, vstanite od zimskega spanja! Na novo naj ožive Vaše vrste in s strunnimi, dobro pripravljenimi nastopi pobijajte sovraga. Naročilo to bodi Vam moja velikonočna pisanka. Zase Vas prosim le, da se spominjate Vašega Dragota. Ne bom Vam popisoval svojega težkega vojaškega položaja, le-to Vam naročam, utrdite brate, da bodo trdne in stanovitne njih duše, jako njih telo in prožno, ker čas, ki jih čaka, terjal bo mnogo od njih. Na svidenje, bratje! — Bog živi! — Vaš Drago.

Ježenska srenja.

Jasno je, da so tehnične tekme, ki jih orlovstvo po vseh svojih odsekih leto za letom izvršuje, važen činitelj v vrsti vzgojnih metod. Vendar pa so te tekme in njih uspehi vidne le za člane same, ne pa za javnost. Zato je prav in pohvalno, da se prirejajo tudi telovadne akademije, katere naj bodo jasen odsev zimskega dela po naših telovadnicah, javnosti pa viden znak naših naporov in ciljev. — V naši srenji sta zadnji čas priredila akademijo ježenski in črnuški odsek; prvi 13., drugi 20. marca. Obe sta bili povprečno dobro izvedeni, le v podrobnostih premalo skrbno pripravljene. To se je poznalo dosti na Ježici pri izvedbi prostih vaj, na Črnučah pa pri orodni telo-

vadbi in v vajah v zastopu (šetnje). — Naraščaj se je najbolje odrezal, na Črnučah posebno. Na Ježici pa še mladci, ki utegnejo ob svojem času zopet privedi odsek na višino, na kateri je že bil. Zlasti je posebne pohvale vreden br. T. Ramovž, ki je že lani uspešno tekmoval na okrožnih naraščajskih tekmah. Vsak odsek je imel na sporedu po dve deklamaciji. Uspela je le po ena, na Ježici ona, ki jo je podal br. K. Jeromen zelo občuteno, na Črnučah pa jako prepričevalno br. Erjavec. Omeniti je, da imata oba odseka po par zelo dobrih orodnih telovadcev, katerih hiba pa je, da segajo po vajah, ki bi bile lepe le z zadostno eleganco, katere pa pogrešamo. Zlasti na

Ježici. Črnučani so n. pr. podali par preprostih gibov, ki pa niso nič manj učinkoviti. — O črnuškem tamburaškem zboru, ki je obe prireditvi poživiljal in spremljal z igranjem, bi eno rekel, pa se zamere bojim. Namreč, da se tista piščal k tamburicam prav nič ne poda. (Moje mnenje, kakor še nekaterih.) Pa brez zamere: sama na sebi ima lep glas, k tamburicam pa ne spada. In naj Črnučani vedo, da se sicer na instrumente zelo malo razumem. Naj me torej ne kregajo... — Sodeč po akademijah, so Črnuče za tehnične tekme bolj pripravljene, kakor pa Ježica. Sliši se, da tudi organizatorično. Tam delajo tiho, a silno vztrajno. Le tako naprej! — Fr. Strah.

OD SRCA DO SRCA

Orlovska pisma.

Najdražji!

Nekoliko obširneje sem Ti pisal o izbiri življenske družice. Ne brez namena. Saj gre pri tem morda za najvažnejšo odločitev v življenju. Poleg tega sem pa skrivoma gojil še drug namen: vzbuditi v Tebi globoko spoštovanje pred vzvišenostjo zakonske vezi. To Te bo visoko dvigalo nad nizkotno mislečimi povprečnejši.

V zakramentalni ustanovi zakona se jasno zrcali dobrotljiva modrost božja, ki vedno ume s čim manjšimi sredstvi dosegali največje uspehe. S tem, da je odstopil Bog zakoncem delež na svoji stvariteljni moči, še nikakor ni hotel, da oslaneta le orodje razploditve. Njegova volja je, da se tudi medsebojno usovršila in dopolnila, da srce ob srcu doumeta največjo skrivnost in srečo življenja, ki je ljubezen. Hotel je, da se ta ljubezen kaže in izžisti v medsebojnih odgovedah in žrtvah, ki jih doprinašata svojemu zarodu, ki nebogljen najde skozi vrsto let v skupnosti roditeljev toplo gnezdece. Še več: da se med bratci in sestricami vzgaja družabno za poznejše plodno življenje. — Torej, če se kdaj porotiš, ali tudi ne, ohrani vsak čas o zakonu kakor o »veliki skrivnosti«
plemenito mišljenje.

Vsi seveda ne pridejo do zakona. Vzrokov je več. Neugodne družabne razmere, ki posebno dandanes onemogočajo ustanovitev in preživljanje družine, bolehnost, pohabljenost, duševna manjrednost i. t. d. So pa mnogi, ki tudi načelno izbegavajo zakonsko življenje, ne radi pomanjkanja sredstev ali zdravja. O teh bi Ti danes rad več govoril. A zopet nič o tistih sebičnejših, ki se ogibajo zakona iz gotelega skopuštva, in se le radi tega ne poročte, da bi od svojega bogastva imeli sami kar najbolj nemoten užitek. Ti sebični samci z ozko očitanim, prolidružabnim mišljenjem tvorijo čudaško in nemara da najbolj zoperno sestavino cloveške družbe. Označuje jih črnoglednost in odvrtni nazori, po katerih se med drugim kaj radi nazivajo zakleti sovražniki ženstva. Vzrok je pa večkrat v tem, da so na stranpolih pač prišli v stik z najslabšo sodbo ženstva in potem njih pokvarjene manire posplošijo na ves ženski spol. Moderna mestna družba proizvaja zlasti mnogo sebičnih, nraštveno skvarjenih lahkoživecev, ki se res da odpovedo zakonski ljubezni, toda ne vedno tudi spolnim užilkom. Nasprotno, volijo vprav zato pol samec, da so jim omogočena čim svobodnejša in raznovrstnejša vživanja. O tej podcestni družbi bi res ne hotel s Tabo razpravljati.

Miče me tembolj vzvišen zgled onih, ki iz višjih, nraštvenih in verskih nagibov izvolijo samski stan in ki zato dejansko predstavljajo cvet cloveštva. Ni jih mnogo. Toda žive med nami in Ti jih poznaš, ki v sebi zatirajo gon po ohranjenju vrste, kar kratko imenujemo spolno ljubezen, ki se prattako ne navežejo v duševni ljubezni na drugospolno bitje, da bi z njim delili skupnost življenja, — ampak usmerijo vso svojo umsko in čutno naravo v službo velike, največje, vseobsegajoče duhovne ljubezni po vzoru samega božjega Učitelja, ki tudi ni poznal ne žene, ne matere, ne bratov, ne sester, ampak so mu bili vsi ljudje bratje in sestre (prim. Mat. 12, 46, sl.). Veš, da so to zlasti katoliški duhovniki, redovniki in redovnice, ki darujejo Bogu telo in dušo s posebno obljubo, z neomadeževanim devištvom posveliti svoje zemeljsko življenje. Seveda z enako, Bogu storjeno obljubo lahko živi kdo tudi med svetom, ne da bi ravno postal redovnik ali duhovnik.

Po vsem tem, kar sem Ti ob raznih prilikah govoril o dvojni postavi, ki je v nas, o mikavnosti počulja in zapeljevanju nižje narave, ki se vedno bori za nadoblast, — kar sam skušaš — boš razumel, da je z odločitvijo vednega devišтва združena velika odpored.

Samo enakovredni in še višji morajo biti nagibi, da nagnejo mladega duha za tolikšno žrtev. Vsak tega ideala ne razume, le nekaterim je dano, kakor pravi Zveličar (Mt. 19, 11). Toda čeprav Ti morda ne boš tega najvišjega ideala oživotvoril v svojem življenju, naj se vseeno z nekaj vrsticami dotaknem tudi te reči, že zato, ker je toliko napadana. Tako boš tudi bolje razumel lepoto te žrtve. Razumel boš mladenke, ki se v zdravju in cvetju let odlegujejo premoženju in bodočnosti med svetlom, pred katerim se umaknejo v samostansko zatišje. Razumel boš marsikaterega dijaka, ki po končani srednji šoli ne nastopi pota v svet, ampak se posveti bogoslovni znanosti in trdemu življenju, da se pripravlja na vzvišeni duhovski stan.

Le nesebičen idealist se more s haskom odločiti za tako življenje. Pogledj v svet, premotri okolico, ozri se v duše naših bratov in sester! Videl boš, da svetu najbolj manjka ljubezni. Premnogo jih je, ki nosijo v prsih srce žejno ljubezni, a nikoli ne srečajo duše, ki bi jih v resnici ljubila! Vsak zase!, kriči svet in se s trdimi komolci peha mimo njega, ga poliska v stran, ga tudi pomandra, če je na poti. Milijoni src otpnejo in izhirajo, ker jih rosa ljubezni ni nikdar oživila.

Kako je zato dobro, da so v ljudstvu možje, ki ohranijo srce in ljubezen nevezano in nerazdeljeno, da jo morejo prinašati kot žrtev bednemu človeštvu. Prirodni nagon, ki vabi srce k srcu in navezuje slike z drugim spolom, oni poduhovijo in dvignejo na višino popolne odpovedi. Da bi vsem postali vse, ohranijo čustvo neskaljeno. Vrzeli, ki jo v življenju moških izpolni žena, izpolnijo oni z delom, ki ga narekuje duhovna ljubezen. V duhovnem očelovstvu oziroma materinstvu izgoreva srce za vse, ki so pomoči in ljubezni potrebni. Za vsakogar mora v srcu goreti plamenček ljubezni. Vsak ima dostop do njihovega srca, zato imajo tudi oni dostop do vseh src. Z vsakim morajo čustvovali neposredno, iz srca se z vsakim radovali ali tugovali.

Za tako življenje je popolna svoboda na zunanaj nujna zahteva. Zakonsko življenje je ne da. Kdor je poročen, je tudi vezan. Smeri življenja ne določa več sam, ampak soodločuje žena. Njegove moči so deljene, pozornost je osredotočena tam, kjer je njegov zaklad, to je žena in otroci. Značaj družinskega življenja je pač tak, da morala roditelja tvoriti središče družine, ako hočemo, da bo urejena. Oče spada v družino, s katero ga veže tisoč in tisoč nevidnih, srčnih vezi. Podoba otročičev in žene mu je v duši, ki ga spremlja povsod in izpodriva vse drugo. Zato bo ljubeč sprog posvetil ves prosti čas svojim dragim, bo v prvi vrsti žrtvoval njim svojo energijo in delavnost.

Vse te vezi odpadejo pri neporočenih. Oni si ohranijo svobodo mišljenja in ravnanja. Svobodni so navzgor in navzdol. Niso vezani ne na kraj ne na osebo, nimajo skrbi ne za ženo ne za družino, — zato morejo vse svoje dušne in telesne sile posvetiti javnemu delu in splošnemu blagru. Ni slučaj, da so vsi naši največji bili in so — duhovniki! Ne le pri nas, tako je povsod, kjer duhovščina razume svoje zvanje —. Takih idealnih in svobodnih delavcev potrebuje tudi cerkev, ker le njim more zaupati žrtev polne naloge (n. pr. misijonstvo!), katere bi zakonsko vezanim nikdar ne mogla nalagati.

S stremljenjem po zunanji svobodi se v plemenitih dušah družijo želja po notranji osvoboditvi, ki je islovetna z zmago duha nad telesom. Zakon že sam na sebi vodi preko nižav življenja. Iz njegovega glavnega namena — ohranitev človeškega rodu — sledi, da ima telesnost važno besedo, kateri je treba popuščati in služiti na način, ki nemoteno oblast dela gotovo ovira in jo celo skuša vsužniti nižjemu gospodstvu. Izbrane duše pa občutijo vsako preizrazilo javljanje snovnosti kot neprijeten, poniževalen jarem, ki se ga skušajo čim popolneje otresti in tako svoje življenje poduhoviti. Vlada naj duh, nižja narava naj bo pokorna! V tej volji jih potrjuje neskončno vzvišeni vzor, ki nam je dan — Bog. Bili Bogu, ki je breztelesen duh, čim bolj enak, čim izraziteje vtelesiti v sebi njegovo podobo, — to je najvišji smoler človeka. Da bi se tem bolj približali temu idealu, se mnogi odpovedo dostojanstvu zakonskega življenja.

Tako duhovno življenje je zato neke vrste neprestano žrtvovanje. V tem žrtvovanju pa dosega izvoljene duše največjo bogopodobnost, sličnost z življenjem Sinu božjega, čigar življenje je enako poteklo v žrtvi in izpolnjenju Očetove volje. Zato jih ljudstvo voli kot svoje naravne posrednike z Bogom, zato jih cerkev kot take posvečuje. Oni, ki drže vsak dan božje Jagnje v rokah in ga darujejo Bogu — naj bodo tudi sami žrtev!

Popolna spolna zadržnost duhovništva ima še drug, globok pomen: potrjuje in izpričuje dejstvo, da je zdržno življenje mogoče. To je potreba povdariti zlasti danes, ko je toliko pokvarjenih slabičev, ki građe svo spolno moralo na stavku: zdržnost ni mogoča! A je, milijoni žive vse življenje deviško čisto življenje — kajpada z uporabo naravnih in nadnaravnih sredstev, ki Ti jih omenjam ob drugi priliki. — Zgovoren nauk teh tihih prič ima nadse blagoslovljen družaben pomen. Kajli brez teh svedokov zadržnosti bi človek menda res kar poživil in postal zgolj — meso. (Prim. Gen. pogl. 6.) Izgubil bi vero in smisel za duhovno življenje. Ti klicarji mu pa vedno kličejo: sursum corda! — Kvišku srca! Zlasti mladino poživilja in utrjuje njihov zgled, kajli proti dejstvu resnične čednosti je vsako namigavanje golo natolcevanje. Iz njihovih zmag kujejo premnogi upanje v lastne zmage in veliko jih bo, ki bodo na onem svetu

pristopili k skromnim čistim dušam in se jim bodo pristrčno zahvalili za rešilno luč in moč v živiljenskem boju —.

Končno boš tudi razumel, zakaj bogoodtujen svet vsak tozadeven prestopek s tako naslado pograbi in ga po svoji družbi in časopisju na široko razklada. Iz padca enega hočejo kovati opravičenje za svoja dejanja, ker je ugasnila ena luč, si žele, da bi bila popolna tema. Izjeme se res da dobe povsodi, ki pa le potrjujejo pravilo. In še bi se moralo prej, preden se vrže kamen na nesrečneža, ugotoviti, koliko je res osebne zadolženosti in koliko je boleštne podedovanosti, ki z usodnimi molnjavami tako često ovira jasno presojanje samega sebe pri izbiri poklica. A nihče, ki sodi pošteno, ne bo mogel prezreti stolin in tisočev, ki ravno iz zdržnega živiljenja črpajo vso svojo živiljensko srečo.

Prej kol slej ostane deviški stan najzvečnejši. V njem se očituje zmaga duha nad telesom. Deviške duše se že tu na zemlji enatiijo živiljenju nebeščanov. Kaj čuda, če ga je Jezus sam s svojim živiljenjem posvetil. Poleg tega je hotel imeti deviško mater, deviškega krušnega očeta, deviškega predhodnika Janeza Krstnika in je posebno vzljubil deviškega učenca Janeza Evangelista. Tudi v nebesih jim je obljubljen posebno plučilo. Prvi bodo za Jagnjetom božjim in peli bodo pesem, katere drugi jeziki ne bodo umeli. (Skriv. 14, 1.)

Tako bivajo in se bodo vedno našli ljudje, ki so gladni in žejni božjega kraljestva, ki občutijo bivanje v telesu kot breme in hrepene, da bi ga bili čimprej razvezani in združeni s Kristusom. Ker se zavedajo, kako hitro preide podoba sveta, kjer nam ni trajnega bivališča, zato se sproščajo vsakih jačjih vezi, s katerimi bi jih svet mogel prilegniti nase. Zavedajoč se, da telesno premine, duhovno pa ostane, izberejo slednje. V tem je velika, je živiljensku modrost.

A, kakor rečeno, Zveličar sam pravi, da ni vsakemu dano se na tako popoln način Bogu posvetiti. Dan pa nam je njihov zgled in s tem se hočemo okoristiti, kaj ne da! Pristrčno pozdravljen in Bog Te žiri!

Tvoj brat Janez.

Fantje uredniku.

»Predrznil sem se, da Vas nadlegujem s svojim pismom. Ker je izšlo iz neuke roke, Vas prosim, da ga prekrojite in šele potem, če bo ostalo kaj jedra, priobčite v aprilski številki. Če bo pa romalo pismo v koš, pa imejte zavest, da sem imel voljo, zmožnosti pa ne. Naj Vas ne plaši, da bi mi s tem odvzeli ljubezen do Orla; ne, saj v njem ne iščem časti, nego je ideja, ki me vodi. Bog živi!«

Urednik fantom.

I. F. N. m. Tudi Tvoje pride na vrsto. Prosim pa potrpljenja.

Franc K. R. Poslano bo sicer treba na nekaterih mestih nekoliko popraviti, a je dobro in priobčim. Pošlji še kaj! Glede pravopisa se držim Breznika. Ti je prav?

F. K. R. Kartico prejel in je sedaj zadeva v redu. Tudi članek priobčim pri priliki. Ali je ves Tvoja last?

F. J. K. Tvoj popis romanja na sv. Višarje bi prav gotovo priobčil, ko bi imel več prostora v listu in če ne bi priobčeval rimskega potopisa. Več v pismu!

Vsem;

VESELO VELIKO NOČ!

Bog živi!

TO ————— IN ————— ONO

Lojze:

Naši pritrkovavci.

Menda je samo slovenska zemlja tako srečna, da na praznike in ob raznih slovesnostih posluša veselo in ubrano pritrkovanje. Tudi drugod imajo zvonove, na katere poskušajo nekaj udarjati, ne znajo pa izvabiti iz njih tako veselih in živahnih melodij, kakor jih znajo naši fantje. Mi smo pa že tako navajeni na pritrkovanje, da bi brez tega za nas skoro ne bilo praznikov. S pritrkovanjem se pri nas zaženo prazniki, pritrkovanje jim da tisto veselo prazničnost, ki razveseli še bolj žalostna srca. Ko se oglasi veliki zvon in njegov mogočni glas splava z visokega zvonika nad polje in pelje s seboj glasove manjših zvonov, ki se čudovito živahno sučejo okrog njega, kakor bi razigrani otroci skakali okrog resnega moža in ga zabavali s svojim čebljanjem, tedaj se ob misli na praznik razjasnijo utrujeni obrazi delavcev po polju, ubrani glasovi zvonov pa letijo dalje in dalje, kakor bi se skušali, kdo bo prej naznanil soseski, da je prišel delopust, naj pustijo delo in se pripravijo, da bodo mogli veselo praznovati. In gospodinje poskrbijo za ljudi, da jim ne bo ničesar manjkalo na praznik, fantje za živino, da bo tudi ta preskrbljena na dan počitka, dekleta pojo po domovih, ko pomivajo mize in stole in tla, da bo nenapovedani pa že dolgo težko pričakovani vasovalec čutil, da je praznik, ko stopi na prag, stari možje in ženiice pa hodijo za solncem ob gorkih

stenah in lovijo veselo pritrkovanje, ki jim napoveduje praznik, o katerem so morebiti že mislili, da ga ne bodo več čakali. Vsaka hiša se obleče v praznično obleko, po vasi zadira nov duh, duh po prazniku, ki prežene vso težo delavnega dne. In tako pred vsakim praznikom. Kadarkoli zaslišimo veselo pritrkovanje, vselej se nam razveselijo srca in pobite duše nanovo ožive ob misli na drugi dan.

Pa kakor toliko drugih dobrih navad, nam izginja tudi pritrkovanje. Ponekod se fantje kar nič ne menijo za to, pravijo: »Saj nihče nima nič od tega« in še: »To ni naša reč.« Res, da od pritrkovanja nihče nič nima, kar bi mogel pokazati, toda brez pritrkovanja so naši prazniki dolgočasni in pustijo kakor vernih duš dan. Pritrkovanje je naše narodno blago, je z nami zrastle, če bi ga opustili, bi čutili, da nam nekaj manjka. Dokler imamo praznike, moramo imeti tudi pritrkovanje in prav fantje ga nam morajo ohraniti; mislim, da ni bolj fantovskega opravila kakor je pritrkovanje. Slabo izpričevalo za fante, če jih mora cerkovník iskati po vasi in prositi, da bi šli pritrkovati! Lepo pritrkovanje je ponos fantov, njihova čast, če na praznik zjutraj, ko vas leži še v naročju noči, slovesno pritrkovanje vzdrami gospodarje po domovih, da vstanejo in molijo angelovo češčenje »za srečen dan pa za srečno zadnjo uro«, njihova čast, če pritrkavajo kakor za stavo, veselo in živo, kakor bi težki kemblji oživel v njihovih krepkih rokah, dokler ne prebudijo mlade zarje, ki spi za gorami.

Seveda pa tako pritrkovanje, ki vzbuja veselje in blaži srce, ni prav lahko. Treba je že precejšnje izurjenosti in pa — treba je veliko melodij, da jih je mogoče pogosto menjavati, sicer postane pritrkovanje dolgočasno. Da tudi »Mladost« nekoliko pripomore k lepemu pritrkovanju, bomo priobčevali — če bo čitateljem prav — vzorce melodij in splošna pravila, ki pridejo v poštev pri pritrkovanju. Za danes nekaj lažjih melodij za triglasno in štiriglasno pritrkovanje. Zvonovi so zaznamovani s številkami. 1 znači veliki zvon, 2 srednji, 3 mali zvon. Za štiriglasno pritrkovanje pa 1 prvi veliki zvon, 2 drugi veliki zvon, 3 srednji zvon, 4 mali zvon, Udarci se vrstijo, kakor so napisani, n. pr.: 1232 — eden udarec na veliki zvon (bodisi, da se z njim zvoní ali pritrkava), eden na srednji, eden na mali, eden zopet na srednji zvon; ali: 123343 — eden udarec na prvi veliki zvon, eden na drugi veliki zvon, dva na srednji zvon, eden na malega, eden zopet na srednjega. (Zadnji vzorec je za štiriglasno pritrkovanje v šestdelnem taktu).

Triglasno pritrkovanje:

1232	*1212
1323	1213
1233	1313
1322	1312
1223	1322
1332	1233
1222	
1333	

Štiriglasno pritrkovanje:

1234	*1334
1324	1224
1243	1213
1342	1413
1233	1312
1244	1412
1322	1233
1344	1344

Vzorca, zaznamovana z *, se moreta, če se izvajata oba v celoti, izvajati samo ob stoječem velikem zvonu, ostala dva lahko v obeh slučajih (veliki zvon je v pogonu ali pa stoji). V vzorcih z * so vmesni glasovi velikega zvona nekoliko tišji kakor začetni. Ni pa treba izvajati vzorca skupaj, lahko vzameš samo nekaj vrstic (taktov) in jih izvajaš, dokler se jih ne navadiš, potem pa preideš še na ostale; seveda pa je pritrkovanje veliko lepše, če je kolikor mogoče malo ponavljanja, t. j., če se izvajajo kolikor mogoče dolge melodije. Vse te melodije pa pridejo do veljave samo tedaj, kadar se pritrkavajo v hitrem tempu (hitro), za kar je že treba nekaj spretnosti, zato je dobro, če ne neobhodno potrebno, poskusiti jih najprej doma. Za take domače vaje so lemeži kakor nalašč, tudi kose so dobre. Za pritrkovanje pa si jih razločno prepíši in jih pritrdi ob zvonu kje, da jih imaš vedno pred očmi, dokler ti ne pridejo v uho in roke.

Fantje, poročajte uredništvu, kako ste zadovoljni s tem korakom, kakšne se vam zdijo melodije, kaj bi bilo treba še pojasniti, kaj je dobro ali še boljše, poročajte, kaj ni dobro, ker »vsi ljudje vse vedo«.

O vsem tem je I. Mercina, svetnik in drž. glasb. učitelj v p., napisal lepo knjižico: Slovenski pritrkovavec, v kateri je poleg splošnih pravil o pritrkovanju zbranih 243 melodičnih vzorcev, ki pa so pisani nekoliko nepregledno. Knjižica se naroča v Katoliški knjigarni v Gorici, kjer se dobi tudi »10 zapovedi za cerkovníke, zvonivce in pritrkovavce«, ki bi morale viseti na zidu pri zvonovih v vsakem zvoniku in o katerih se bomo tudi na tem mestu še pomenili.

Tolmačev nabiralnik.

Epilog: sklep, konec (v govoru, povesti);
sekundant: tovariš pri dvoboju;
absolutno: samo na sebi; brezpogojno;

rima: vezava, ujemanje besed na koncu verzov;

scenerija: prizorišče;
patent: pooblastilno pismo (»pravica«);
turnir: viteška bojna igra;

impozanten: imeniten, znamenit;
format: (knjižna) oblika;
sezona: letni čas, doba.

Iz knjige »Orlovstvo«.

Kronika: letopis, spominska knjiga;
korespondenca: dopisovanje;
kontrolirati: pregledovati;
kompas: priprava za določitev strani
neba, posodica z magnetno iglo;
izolacija: izločenje, osamljenost;
luksus: razkošnost, potrata;
korupcija: pokvarjenost;
demoralizacija: spačenost, sprijenost;
citati: navedba (besed iz knjige);
tip: značilna oblika;
fiskalen: gmotni, denarni, premoženjski;
degeneracija: telesna in duševna sprije-
nost, popačenje naroda;
strateg: vojskovodja;
strategija: vojskovodstvo;
ingerenca: pravica do vmešavanja v kaj;
rezervoar: shramba, vodoshramba, vod-
njak.

Nove knjige.

Prejeli smo:

»Alkoholno vprašanje«. Spisal Anton Mrkun. Stane 28 Din (po pošti 2 Din več) ter se dobiva v vseh knjigarnah, pri »Naši Slogi« in »Sveti vojski«, Ljubljana, Poljanski nasip 10. — Kako nujno smo potrebovali to knjigo, bi pač najlažje govorila orlovska organizacija, ki se toliko trudi za vzgojo naših fantov. Kraji, kjer je alkoholizem zelo razširjen, so skoro nedostopni in le polagoma more naša organizacija pridobivati tal. Naravno! Alkoholizem in kultura ne gresta nikdar skupaj! — Knjiga je sestavljena zelo pregledno ter je pisana v jedrnatem slogu. Pisatelju se pozna, da jo je pisal iz ljubezni do naroda, ki propada vsled pijačevanja in bo propadal še dalje, ako ne strnemo vseh sil in ne zajezimo pogubonosnega vala pijačevanja! Naša društva bodo našla v knjigi mnogo snovi za predavanja. Nekatera poglavja bi se morala obravnavati na sestankih, ker so izredne važnosti. Naj bi ne bilo orlovske knjižnice brez te knjige, naj bi ne bilo Orla, ki ne bi predelal, in sicer temeljito, snovi, ki je nako-
pičena v tej poljudno-znanstveni knjigi!

»Naš Čolnič«, glasilo Primorskih Slovencev.

Primorci, nesrečni naši bratje! Ista je njih beseda, ista je njih pesem kot naša,

kos so od nas. Pa so jih Italijani odrezali od nas: med njihova sela in naša so postavili strašen zid, ki ga nihče ne prekoraci.

Kako jim je — ne bi mogel razodeti, če bi pisal vse dni življenja: Od prvih ur, ki so jim udarjale v novi, tuji državi, pa do danes romajo na Kalvarijo. Slovenske matere, mučenice naše, sramoté: Le sužnje rodite, junakov ne znate. Vaši sinovi so bili hlapci Nemcem, nam pa so sužnji, večni sužnji... Fante, ki zapoje na vasi večerno pesem, pretepo s korobači; deklice in dečki kleče v šoli v kotu, ker ne znajo ponoviti italijanske besede. Slovensko zgodovino blatijo otrokom, njih očete in matere psujejo: Barbari so, tepci so, ker govore najgrši jezik na svetu... In tako dalje.

Ni moči več v izmučenih naših bratih, iztekla je že. In še žalostno zavest imajo, da mi, ki smo v svobodni državi, se jih niti ne spomnimo...

Edina tolažba jim je »Naš Čolnič«, prelep družinski list. Toda že do kosti so Primorci oglodani, bič davka strašno tepe. Vsak sold, ki si ga zaslužijo, dajo v ta list. Pa vendar list težko izhaja. Zatorej: vsak naročnik »N. Čolnič« imej zavest, da si storil veliko narodno delo. Ponudil si bratu Primorcu, ki se sklanja pod težkim križem, roko v pomoč... In če bi nihče tega trpljenja ne videl, če bi nihče ne slišal umirajočih krikov nesrečne Primorske — vsi orlovski odseki, vsi orliški krožki bi morali to vedeti. Niti en odsek ne bi smel biti na vsej lepi slovenski zemlji v svobodni Jugoslaviji, ki bi ne imel v knjižnici ali čitalnici »Našega Čolnič«.

Zatorej orlovski odseki, orliški krožki, pokažite, če ste res narodni, če res čutite, da vaše telo ni še celo, da še manjka kos, ki so ga odtrgali Italijani: temu kosu morate dati moči za življenje, da povsem ne izkrvavi — dokler ne pride dan, ko se naša rana zaceli, ko bomo vsi pod eno veliko jugoslovansko streho...

»Naš Čolnič« izhaja vsak mesec ob koncu; stane 25 Din. Naročajte pri: Lojze Golubič, bogoslovec, Ljubljana.

Mali oglasi.

Duhovne vaje za mladeniče se bodo vršile: 26. do 30. maja, 4. do 7. junija (za ro-
kodelske pomočnike) in 18. do 22. junija.

Vsebinska 4. številke: Prosveti in omiki: OP bratom Orlom za Veliko noč 1927. — Br. Janez: Naše vstajenje. — V. Winkler: Moja brda. — F. Strah: Suh list. — F. Neubauer: Pesmi zapuščenega fanta. — Br. Janez: Rimski mozaik. — Prefrano sportno navdušenje. — Organizacija: J. Hvale: Kakšna mora biti telovadna obleka? — J. Pokorn: Nabava telovadnih oblek. — Telovadba. — Iz kraja v kraj. — Od srca do srca: Orlovska pisma. — Fantje uredniku. — Urednik fantom. — To in ono: Lojze: Naši pritrkovavci. — Tolmačev nabiralnik. — Nove knjige. — Mali oglasi. — Slika: Prekrižani prijem v veletoču (br. Kermavner).

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA VSEH
VRST TISKOVIN ZA URADNO, PO-
SLOVNO IN ZASEBNO PORABO —
IZDELUJE TUDI KLISEJE ZA ENO- IN
VEČBARVNI TISK, RAZPOLAGA Z
LASTNO LITOGRAFIJO IN POSEBNIM OD-
DELKOM ZA BAKROTISK, KI IZVRŠU-
JETA RAZNOVRSTNE ILUSTRACIJE

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

ŠOLSKE ZVEZKE

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

Knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača
Kolinska cikortja

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in sonč-
nikov in**
izprehodnih palic.

Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stavbna in kleparska dela v priznani
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65.
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežne plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri

„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje, poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Parni stroj in parna turbina. Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. Z mnogimi slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana v platno Din 80.—.

Parni kotel. Učna knjiga za kurjače in posestnike parnih kotlov. S slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana Din 30.—.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva. Sestavil F. Magister. V dodatku: Zdravilna zelišča v podobi. V platno vezana Din 75.—, broširana Din 60.—.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadj. nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Vez. Din 80.—.

Ljudski oder :

Miklova Zala. Igra v petih dejanjih.
Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih.
Po dvanaistih letih. Igra v štirih dejanjih.
Kampostelski romarji. Pevska igra v štirih dejanjih.
Mlinar in njegova hči. Ljudska igra.

Seapinove zvijače. Komedija v treh dejanjih.

Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih

Pevske točke k igri Revček Andrejček. Din 20.—.

Vsak zvezek stane Din 18.—.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpologo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pri nakupu blaga zglasite se gotovo v trgovini

R. Miklauc „pri Škofu“ v Ljubljani, Lingarjeva ulica

kjer je že Vaš stari oče kupoval vedno dobro in trpežno blago, ker ta trgovina obstoji že skoraj 60 let. Našli bodete vedno veliko in bogato zalogo najnovejšega blaga, kakor modnega kamgarna v par sto vzorcih za moške obleke. Dekleta imajo lepo izbiro volnenega, svilnatga in perilnega blaga, kakor tudi najnovejših rut in šerp. Za neveste je na zalogi vedno lepo in trpežno blago za balo. Postrežba znano dobra in prijazna, cene strogo solidne in konkurenčne. Zato čimpreje na svidenje v trgovini

R. MIKLAUC.